

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____

від _____

Комітет Верховної Ради України
з питань гуманітарної та
інформаційної політики

Щодо законопроекту № 12111

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) відповідно до вимог частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» опрацював проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа» (реєстр. № 12111 від 10.10.2024) (далі – законопроект № 12111), внесений народними депутатами Потураєвим М. Р., Кравчук Є. М. та іншими, та в межах повноважень повідомляє.

Відповідно до Пояснювальної записки до законопроекту № 12111, цей законопроект розроблено з метою врегулювання проблемних питань, які виникли під час практичного застосування Закону України «Про медіа», який набрав чинності 31.03.2023.

Слід зазначити, що під час опрацювання у Верховній Раді України проект Закону України «Про медіа» (реєстраційний № 2693-д від 02.07.2020, внесений народним депутатом України Потураєвим М. Р. та іншими), який був прийнятий 13.12.2022 за № 2849-IX, до Комітету для надання відповідних пропозицій та позиції Комітету не надходив, представників Комітету не було запрошено на засідання профільних Комітетів Верховної Ради України для надання пояснень, обґрунтувань, висловлення позиції Комітету тощо, з метою обговорення подальшої реалізації положень Закону в частині захисту економічної конкуренції у сфері медіа.

Так, на виконання резолюції заступника Державного секретаря Кабінету Міністрів України П. Полянського від 16.12.2022 № 26575/0/2-22 щодо надання висновків і пропозицій до прийнятого Закону України «Про медіа» Комітет листом від 20.12.2022 № 130-/01-238-НПА (копія листа додається) повідомляв Міністерство культури та інформаційної політики України про наявність у Комітеті зауважень для застосування Президентом України права вето до нього.

У зв'язку із цим зазначаємо про таке.

І. Частиною другою та п'ятою статті 7 Закону України «Про медіа» (далі – Закон про медіа) передбачено, що межі ринків у сфері медіа визначає Антимонопольний комітет України, у тому числі за поданням Національної ради. Методика визначення меж ринків у

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

3FAA9288358EC003040000002B6B3700FAAFC100

Підписувач: Кириленко Павло Олександрович

Дійсний з: 13.09.2023 0:00:00 по 12.09.2025 23:59:59

Антимонопольний комітет України

№ 300-29.1/01-12634є від 30.12.2024

сфері медіа затверджується Антимонопольним комітетом України за погодженням із Національною радою.

Ринок розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації є одним товарним ринком незалежно від способу розповсюдження (поширення) і споживання рекламної інформації та незалежно від виду медіа. Методика визначення меж цього ринку затверджується Антимонопольним комітетом України за погодженням із Національною радою.

Проте законодавство про захист економічної конкуренції ґрунтується на нормах, установлених Конституцією України, і складається із законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції», інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів (частина перша статті 3 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Законом України, яким визначаються правові засади підтримки та захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності та який спрямований на забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин є Закон України «Про захист економічної конкуренції».

Тобто спеціальним єдиним правовим джерелом, яке закріплює правила конкуренції в Україні, є законодавство про захист економічної конкуренції незалежно від галузевих особливостей в економічній політиці держави.

Межі ринку визначаються Комітетом відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605.

Отже, законодавством про захист економічної конкуренції передбачено порядок визначення меж ринків, у тому числі аудіовізуального медіа-ринку, ринку друкованих медіа, розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації.

Тобто затвердження Методик, передбачених частиною другою та п'ятою статті 7 Закону про медіа, окремо для окремих ринків у цілях реалізації Закону є такими, що не узгоджуються із законодавством про захист економічної конкуренції.

Також частиною четвертою статті 7 Закону про медіа визначено, що контроль за дотриманням вимог, передбачених цією статтею, здійснює Антимонопольний комітет України, але при цьому не визначено способу, у який Комітет має здійснювати такий контроль.

Водночас відповідно до Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення та радіомовлення» до повноважень Національної ради належить контроль та нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги вимог щодо розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), а за їх відсутності – про всіх власників та учасників телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги і всіх фізичних осіб та власників й учасників юридичних осіб на всіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги, про пов'язаних осіб та про структуру власності телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги.

Контроль здійснюється шляхом подання Національною радою запитів про надання інформації до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб, запитів на отримання інформації з державних реєстрів, а також запитів про надання інформації до компетентних органів іноземних держав відповідно до міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Верховною Радою України.

Таким чином, контроль за дотриманням вимог законодавства у сфері медіа пропонується в законопроекті № 12111 покласти на Національну раду.

З огляду на наведене, пропонуємо під час доопрацювання законопроекту № 12111 внести відповідні зміни до Закону про медіа, а саме:

- у статті 7:
 - друге речення абзацу другої частини другої виключити;
 - у частині четвертій слова «Антимонопольний комітет України» замінити словами «Національна рада»;
 - друге речення частини п'ятої виключити;
 - у частині четвертій статті 24 слова «Антимонопольним комітетом України та» виключити;
- у статті 90:
 - пункт 20 частини першої викласти в такій редакції:
 - «20. Звертається до Антимонопольного комітету України щодо визначення меж ринків у сфері медіа з повідомленням про порушення законодавства про захист економічної конкуренції»;»;
 - пункт 7 частини другої виключити.

У зв'язку із запропонованими змінами до Закону про медіа потребуватиме також внесення змін до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» в частині виключення з пункту 11 частини першої статті 7 слів «(у сфері медіа – за методиками, погодженими з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення)» та Закону України «Про захист економічної конкуренції» в частині виключення абзацу другої частини четвертої статті 4.

II. Законопроектом № 12111 передбачається також внесення змін до законів України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста», «Про суспільні медіа України», «Про систему іномовлення України».

Відповідно до статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності. Тобто підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- фінансування державної підтримки здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Згідно із частиною першою статті 4 Закону державна допомога полягає в передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у

втратах доходів відповідних бюджетів. У частині першій статті 4 Закону наведено невичерпний перелік форм, у яких може реалізовуватися державна допомога, у тому числі надання податкових пільг, відстрочення або розстрочення сплати податків, зборів чи інших обов'язкових платежів.

Частиною першою статті 8 Закону передбачено, що Уповноваженим органом з питань державної допомоги (далі – Уповноважений орган) є Комітет, повноваження якого визначені частиною другою цієї статті, до яких належить, зокрема, визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом, збирання та проведення аналізу інформації про заходи з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.

Щодо внесення змін до Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» (пункт 6 розділу I законопроекту № 12111)

Згідно з преамбулою Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста», цей Закон визначає правові, економічні, організаційні засади державної підтримки медіа.

У частині першій статті 2 зазначеного Закону передбачено, що визначені цим Законом норми державної підтримки застосовуються до всіх суб'єктів у сфері медіа, які діють відповідно до Конституції України, незалежно від форми власності, крім медіа, зазначених у частині третій цієї статті.

З огляду на викладене, пропонуємо доповнити підпункт 1 пункту 6 розділу I законопроекту № 12111 абзацом такого змісту:

«доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Надання підтримки суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у будь-якій формі, передбаченій цим Законом, здійснюється з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Разом із цим згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

Відповідно до пункту 4 Переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, до зазначеного переліку належать послуги у сфері аудіовізуальних медіа, які є сервісами загального економічного інтересу:

послуги із створення та/або добору, організації та поширення масової інформації, що спрямовані на задоволення демократичних, інформаційних, соціальних та культурних потреб українського суспільства;

послуги із створення та/або добору, організації та поширення масової інформації аудіовізуальних медіа іномовлення, що спрямовані на задоволення демократичних, інформаційних, соціальних та культурних потреб українського суспільства й об'єктивного інформування іноземної аудиторії про події в Україні та світі.

Згідно із частиною сьомою статті 29 Закону України «Про медіа» публічні аудіовізуальні медіа є сервісами загального економічного інтересу.

Враховуючи особливості послуг, що становлять загальний економічний інтерес, доцільно також передбачити внесення змін до Закону України «Про державну підтримку

медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста» щодо забезпечення підтримки на послуги, що становлять економічний інтерес.

Слід зазначити, що фінансування Національної суспільної телерадіокомпанії України (далі – НСТУ) з державного і місцевих бюджетів відповідно до статті 14 Закону України «Про суспільні медіа України», а також фінансування за рахунок коштів державного бюджету системи державного іномовлення, яку складають державне підприємство «Мультимедійна платформа іномовлення України» та Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ», відповідно до статті 10 Закону України «Про систему іномовлення України», може бути спрямоване та, відповідно, оцінене Уповноваженим органом як підтримка на послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

Щодо внесення змін до Закону України «Про суспільні медіа України» (пункт 9 розділу I законопроєкту № 12111)

Оскільки стаття 14 Закону України «Про суспільні медіа України» визначає джерела фінансування НСТУ, пропонуємо підпункт 6 пункту 9 розділу I законопроєкту № 12111, яким передбачається внесення зміни у статтю 14 зазначеного Закону, доповнити абзацом такого змісту:

«8. Надання підтримки суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у будь-якій формі, передбаченій цим Законом, здійснюється з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Щодо внесення змін до Закону України «Про систему іномовлення України» (пункт 12 розділу I законопроєкту № 12111)

Оскільки стаття 10 Закону України «Про систему іномовлення України» визначає джерела фінансування системи державного іномовлення, пропонуємо доповнити пункт 12 розділу I законопроєкту № 12111 абзацами такого змісту:

«3) статтю 10 доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Надання підтримки суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у будь-якій формі, передбаченій цим Законом, здійснюється з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Враховуючи викладене, просимо врахувати зазначені пропозиції Комітету до законопроєкту № 12111 під час його доопрацювання до другого читання.

Додаток: копія листа Комітету від 20.12.2022 № 130-/01-238-НПА на 6 арк. в 1 прим.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО